

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

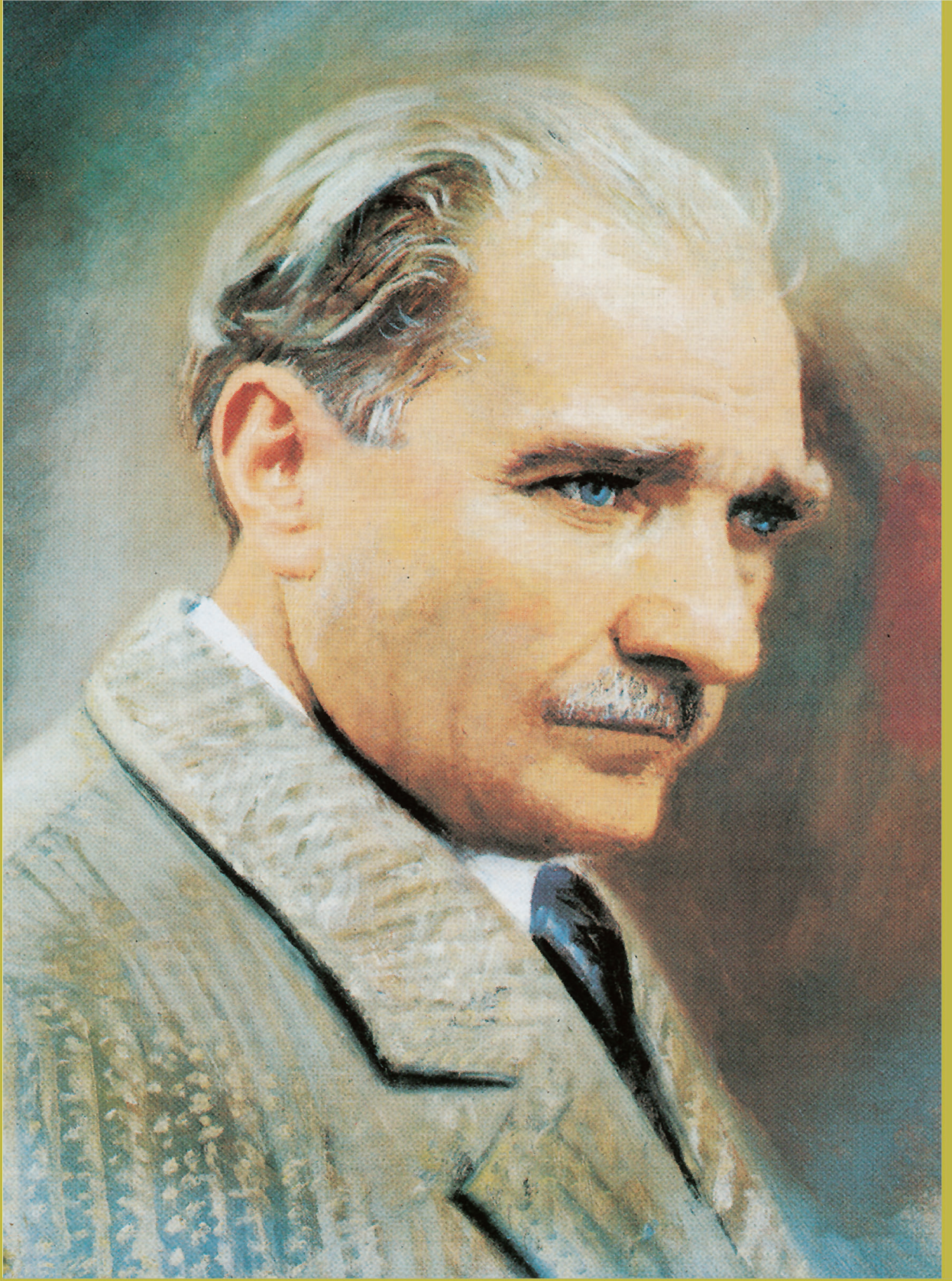
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

AZİZ SANCAR

1946 yılında Mardin'in Savur ilçesinde dünyaya gelen Sancar, okuma yazma bilmeyen anne ve babanın sekiz çocuğunun yedincisidir. Türk hekim, akademisyen, biyokimyager, moleküler biyolog ve bilim insanıdır.

İlk ve orta eğitimini Savur'da, liseyi Mardin'de tamamlar. Lise yıllarında futbolla ilgilenir ancak son sınıfta futbolcu olmaktan vazgeçerek yükseköğrenimine devam etmek ister. Canlılara ve insan bedeninin işleyişine büyük ilgi duyması üniversitede tıp okumaya karar vermesini sağlar. 1963'te girdiği İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini 1969'da birincilikle bitirir. Tıp eğitiminin ikinci yılında aldığı biyokimya derslerinden etkilenir ve o zamanlar biyokimya alanında araştırmacı olma kararını verir. Okulu bitirince TÜBİTAK bursuyla gittiği Amerika Birleşik Devletleri'nde birkaç yıl biyokimya eğitimi alır. Tıp fakültesinden mezun olan herkesin, temel bilimlerle ilgilenmeden önce birkaç yıl doktorluk yapmasında büyük fayda gördüğünü söyler. Saygı duyduğu bir hocasının tavsiyesine uyar ve doğup büyüdüğü memleketine borcunu ödemek için Savur'a yakın bir bölgede iki yıl sağlık ocağı doktorluğu yapar. Ancak bir süre sonra araştırmacı ruhu ağır basar. O; araştırmacı olmak, tıp ve temel bilimler alanında henüz bilinmeyenleri keşfetmek istiyordur.

Bu isteklerini gerçekleştirmek isteyen Aziz Sancar, elindeki tüm imkânları kullanarak Amerika Birleşik Devletleri'ne gider. Orada laboratuvarda çalıştığı dönemde memeliler dışındaki canlıların Deoksiribo Nükleik Asitleri (DNA) üzerindeki bozulmaları onardığı öne sürülen fotolizaz enzimi hakkında bir seminer verildiğini öğrenir. Bunun üzerine Aziz Sancar, fotolizaz enzimi üzerinde çalışmaya başlar.

Nedir bu fotolizaz?

Fotolizaz enzimi, memeliler dışındaki pek çok canlıda ışığa tepki vererek devreye girer ve bu canlıların DNA yapılarında meydana gelmiş hasarları onarır.

Enzim?
DNA?

Vücudumuzun işleyişine yardımcı olan bazı maddelere enzim denir. Örneğin mide salgısındaki enzimler yiyeceklerin sindirilmesini sağlar. DNA ise tüm canlıların var olup gelişebilmek için gereksinim duydukları genetik bilgileri taşıyan yapı. Yaşamın temel taşı.

Aziz Sancar, sonraki kırk yıl boyunca farklı üniversitelerde, bilimsel araştırma kurumlarında ve laboratuvarlarda DNA ve enzimle ilgili sorulara yanıt arar. Mevcut araştırma yöntemleri aşama sağlamasında yetersiz kaldığında yeni, özgün yöntemler geliştirir. Karşılaştığı zorluklardan yılmaz, insan DNA'sının kendini nasıl onardığını ya da onaramadığını anlamak için çalışmayı sürdürür.

On yıllar süren disiplinli çalışmasının sonunda Aziz Sancar, morötesi ışınımdan zarar gören DNA moleküllerinin nasıl onarıldığını gösterir. Bu bilgi sayesinde bazı hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaç ve yöntemlerin, doğru zamanlarda uygulandığında çok daha başarılı sonuçlar verdiği ortaya konulmuştur.

Aziz SANCAR bu çalışmalarıyla aynı konu üzerinde çalışan iki bilim insanıyla birlikte 2015 yılı Nobel Kimya Ödülü'ne layık görüldü.

Bilgin Ersözlü, Bilim Çocuk, TÜBİTAK, Haziran 2016

(4. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)

3. OKUMA

1. Aziz Sancar, kaç yılında ve nerede doğmuştur? Yazınız.

2. Hangi meslekler Aziz Sancar'ın çalıştığı meslekleri karşılamaktadır?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Moleküler biyolog
- Kimya mühendisi
- Hekim
- Bilim insanı
- Futbolcu
- Biyokimyager

3. Aziz Sancar'ın tıp okumaya yönelmesinin sebebi nedir? Yazınız.

4. Aziz Sancar'ın, özellikle memleketinde doktorluk yapmasının sebebi nedir? Yazınız.

5. Hangisi Aziz Sancar'ın, üzerinde çalıştığı konuya yanıt aradığı yerlerden (kurumlardan) biri değildir?

- A. Üniversiteler
- B. Laboratuvarlar
- C. Bilimsel araştırma kurumları
- D. Sağlık ocakları

6. Aziz Sancar'ın, Amerika Birleşik Devletleri'ne gitme sebebi nedir? Yazınız.

7. Hangileri Aziz Sançar'ın Nobel Ödülü almasında etkili olmuş olabilir?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Karşılaştığı zorluklardan yılmaması
- Çok hareketli olması
- Yeni yöntemler geliştirmesi
- Öğrenmeye açık olması
- Çabuk karar vermesi

8. Aziz Sançar'ın üzerinde çalıştığı konuya kırk yıl boyunca cevap araması, onun hangi özelliğini gösterir?

- A. Zeki olduğunu
- B. Kararlı olduğunu
- C. Birlikte çalışmaktan keyif aldığını
- D. Arkadaşlarının önerilerini dikkate aldığını

9. Aziz Sançar, yükseköğrenimine başlamadan önce sporun hangi dalıyla ilgilenmiştir? Yazınız.

10. Son konuşma balonunda çocuk, "Evet, gurur duyduk seninle Aziz Amca." diyor. Çocuğun Aziz Sançar'la gurur duymasının sebebini yazınız.

meb.gov.tr

Ölçme, Değerlendirme
ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİNLER VE SORULARI